

Kunstcollectie van gescheiden koppel brengt recordbedrag op

Het eerste deel van de veiling van de kunstcollectie van de Amerikaanse vastgoedmagnaat Harry Macklowe en zijn ex-vrouw Linda Burg bracht maandagnacht 676 miljoen dollar op bij Sotheby's in New York.

KOEN VAN BOXEM

Harry Macklowe (84) en zijn vrouw Linda Burg (80) waren 57 jaar getrouwd. In 2018 volgde een pijnlijke scheiding. Tijdens hun huwelijk hadden de Macklowes een imposante kunstcollectie opgebouwd. Die werd mee de inzet van de vechtscheiding. Het kamp-Harry waardeerde de collectie op 788 miljoen dollar. De advocaten van zijn echtgenote hielden het op 625 miljoen. De rechter velde een salomonsoordeel: laat de markt beslissen. Mevrouw Burg zag het met lede ogen aan. Ze wilde niet dat de collectie, waarvan zij de grote inspirator was, uiteenviel. Maar het kon dus niet anders. Sotheby's sleepte de veiling in de

wacht. Het stelde zich daarbij garant voor een minimale opbrengst van 600 miljoen dollar. Het veilinghuis heeft dat bedrag nooit officieel willen bevestigen. Charles Stewart, de CEO van Sotheby's, hield het op 'de hoogste garantie' ooit. Garantietoezeggingen zijn een machtig wapen om een veiling in de wacht te slepen, in dit geval concurrent Christie's het nakijken te geven. Voor een veilinghuis is het een berekende gok, voor de verkopers een aangename geruststelling. Het eerste en belangrijkste deel vond vannacht plaats, deel twee volgt in mei 2022. De veiling van 35 kunstwerken maandagnacht bij Sotheby's was er een waarnaar werd uitgekeken. Dat kwam niet alleen door de kwaliteit van het lot. Ook het smeuge verhaal van een op de klippen gelopen huwelijk en het bittere scheidingsproces lokte extra aandacht. Sotheby's was met de collectie gaan leuren bij grote verzamelaars van Los Angeles over Londen en Parijs tot Tokio en Sjanghai.

Bij Sotheby's werden maandag 35 kunstwerken geveild, een deel van de kunstcollectie van een rijk vastgoedkoppel. © AFP

Niets werd aan het toeval overgelaten. In de veilingzaal waren de verwachtingen hooggespannen. 'Kelners liepen rond met fingerfood en de aanwezigen, vooral handelaars en kunstspecialisten, nipten

aan hun glas champagne', noteerde James Tarmy van het persagentschap Bloomberg droogjes in zijn verslag. Of ook achteraf nog veel champagne is gedegusteerd, vermeldt hij

niet. Een beetje allicht. De veiling bracht 676 miljoen dollar op, de commissie van 12 procent inbegrepen. Dat is het hoogste bedrag ooit voor een veilingavond. Maar toch weer niet zo veel dat de veiling alle verwachtingen overtrof. Eigenlijk voldeed ze perfect aan de verwachtingen, en dat is op de schaal van het spektakel- en verrassingsgehalte van het evenement lichtjes teleurstellend. Sotheby's had de opbrengst geraamd op een vork tussen 439 en 618 miljoen dollar. In die schattingen zijn de commissies nooit inbegrepen. Trek van 676 miljoen dollar 12 procent af en je komt aan een afgehamerde opbrengst van 595 miljoen dollar. Het topstuk van de veiling was het schilderij 'No. 7' uit 1951 van Mark Rothko. Het bracht na een bidstrijd van acht minuten 82,5 miljoen dollar op, bij een afgehamerde prijs van 71 miljoen dollar. Het was geschat tussen 70 en 90 miljoen dollar. Het is de tweede duurste afgehamerde

Rothko uit de geschiedenis. Bij Christie's werd in 2015 'No. 10' afgehamerd op 73 miljoen dollar. Het was ook uitkijken naar de veiling van de uit 1947 daterende sculptuur 'Le Nez' van Alberto Giacometti. Het beeld was geschat op 70 à 90 miljoen dollar en werd afgehamerd op 68 miljoen. Met de commissie erbij bedroeg de opbrengst 78 miljoen dollar. Een andere maar gelijkaardige versie van de sculptuur is momenteel te zien in Museum Voorlinden in Wassenaar. Een ticket kost 19,5 euro. Verder ging nog een rist topwerken van onder meer Cy Twombly, Jackson Pollock, Andy Warhol en Willem de Kooning vlotjes onder de hamer. Alle 35 loten vonden een koper. In mei volgt deel twee. Het gewezen echtpaar Macklowe-Burg volgde de verkoop in de veilingzaal, zij het dat ze niet naast elkaar zaten. Burg keek en sprak met niemand. Macklowe zei heel blij te zijn met het resultaat. 'Ik voel me gepri vilegieerd', liet hij optekenen.

Luisteren naar de opera onderweg naar het perron

In het Centraal Station van Antwerpen wordt tot vrijdag elke dag een stukje van een nieuwe opera opgevoerd. Over het wel en wee van de pendelaar onderweg tussen verleden en toekomst.

KOEN VAN BOXEM

Mensen komen en gaan in het Centraal Station van Antwerpen. De ene gehaast naar zijn trein aan het perron. De andere verlaat het station op weg naar zijn bestemming. Maar ze houden hun pas in om te kijken en luisteren naar het negenkoppige orkest van Casco Phil, dat midden in de centrale inkomhal is opgesteld. Op de trappen naar de hoger gelegen perrons zingen en acteren vijf mensen de operaziel uit hun lijf. Het concept van het project is snel uitgelegd. Van maandag tot donderdag wordt om 17 uur vijf minuten van de nieuwe opera 'Lost & Found' opgevoerd, als een vervolgverhaal. Vrijdag om 20 uur volgt de apotheose. Dan wordt de hele opera van 20 minuten gespeeld. Het idee komt van dirigent Benjamin Haemhouts, de artistiek leider van Casco Phil. Het project is een onderdeel van Europalia, dat dit jaar gewijd is aan de trein en het spoor. 'We willen met 'Lost & Found' opera naar het publiek brengen in plaats van omgekeerd', zegt hij. Deze week is het station van Antwerpen de thuisbasis van de opera. Volgende week is dat Brussel-Centraal. Later volgen St. Pancras in Londen en het station van Rotterdam. De creatie van 'Lost & Found' is in handen van componiste Annelies Van Parys en schrijfster Gaea Schoeters. Elke dag moeten ze vijf minuten opera in elkaar boksen. In de namiddag zijn er openbare repetities, tussen 17 uur en 18.30 uur wordt het resultaat van al dat werk enkele keren opgevoerd. Van Parys en Schoeters werken in een glazen hok in het midden van de inkomsthal. 'Daar is over nagedacht. We willen dat pendelaars echt zien hoe een opera wordt gecreëerd', zegt Haemhouts. Het duo wordt er niet zenuwachtig van. 'Het loopt niet echt storm als we aan het werk zijn. Soms komt iemand vragen of ze hier een treinticket kunnen kopen. En of ze hier moeten zijn voor reizigersinformatie', zegt Van Parys. Naast het glazen werkhok staat een gele brievenbus, waar pendelaars hun ideeën en tips voor de opera

De opera 'Lost & Found' speelt zich af op de trappen van het Centraal Station. Het orkest zit in de inkomhal. © Siska VandeCasteele

DE ESSENTIE

- ▶ 'Lost & Found' is een project van Europalia.
- ▶ Die nieuw gecomponeerde opera speelt zich af in het Centraal Station van Antwerpen.
- ▶ Elke dag om 17 uur worden vijf minuten van het werk getoond.
- ▶ Annelies Van Parys componeert de muziek, Gaea Schoeters schrijft het libretto.
- ▶ De muziek wordt uitgevoerd door het kamerorkest Casco Phil onder leiding van Ben Haemhouts.

mogen deponeren. 'Bij 'Lost & Found' denk je snel aan Object. Maar voor de opera gaat het ook om menselijke verhalen. Over liefde die in het station wordt gevonden en misschien ook verloren', zegt Haemhouts. Schoeters moet van de inzendingen een consistent verhaal maken. Om dat in goede banen te leiden creëerde ze een rode draad doorheen de opera. 'Drie pendelaars, die elkaar kennen, zijn de hoofdpersonages. Een van hen gaat na 25 jaar met pensioen. De verhalen en anekdotes die de mensen in de brievenbus stoppen, verwerken we in de gebeurtenissen van de drie hoofdpersonages. Op die manier krijg je een consistent verhaal.' Het maakt het werk van Van Parys iets minder moeilijk. 'Ik heb nog nooit elke dag vijf minuten muziek gecomponeerd. Meestal hou ik het op 20 seconden per dag. Met de drie vaste personages heb ik wel een hou-

Mensen vragen wel eens of ze bij ons een treinkaartje kunnen kopen.

ANNELIES VAN PARYS
COMPONISTE

vast voor de klankkleur.' Het helpt dat Van Parys en Schoeters al tien jaar huisgenoten zijn. Ze zijn professioneel heel goed op elkaar ingespeeld. Ze creëerden samen de opera's 'Private View' en 'Usher' voor OperaBallet Vlaanderen en Muziektheater Transparant. 'Voor deze nieuwe creatie gebruik ik de bouwstukken van 'Private View'. Echt helemaal van nul beginnen is niet haalbaar', zegt Van Parys.

Hedendaagse opera heeft soms de reputatie nogal moeilijk te zijn, maar dat is niet het geval voor 'Lost & Found'. Toch niet voor de twee afleveringen die we maandag en dinsdag zagen. De muziek heeft een stevig ritme en blijft in het hoofd hangen. Het is natuurlijk even wennen aan de setting. Maar het heeft wel iets om operazangers op de trappen te zien hollen en horen zingen, terwijl reizigers diezelfde trappen oplopen. Het libretto is wel moeilijk verstaanbaar door de galm die het enorme gebouw veroorzaakt. Maar niet getreurd, aan het glazen hok hangt de tekst uit. We weten na aflevering twee dat de vrouw die met pensioen gaat Hélène heet. En dat ze vermist is. Of hebben de twee andere pendelaars zich vergist en is ze al met pensioen? Het is een mysterie waarvan je de afloop wel wil kennen. Vanavond weten we meer.

Jacob Jordaens prijkt op Topstukkenlijst

KOEN VAN BOXEM

Het schilderij 'Neptunus en Amphitrite' van de barokschilder Jacob Jordaens is toegevoegd aan de Topstukkenlijst van de Vlaamse Gemeenschap. Het werk uit 1648 werd in 2015 gerestaureerd en maakt deel uit van de collectie van het Rubenshuis. Tijdens de restauratiebehandeling werd ontdekt dat Jordaens het schilderij aan beide kanten verlengd heeft. Dat liet hem toe de compositie sterker te maken. Die aanpassingen gebeurden tijdens de uitvoering van het schilderij en geven een bijzondere inzicht in de atelierpraktijken van de schilder.

Het doek geeft een bijzondere inzicht in de atelierpraktijken van Jordaens.

Jordaens beeldde in het schilderij de Romeinse zeegod Neptunus af, terwijl die wilde wateren kalmeert. Naast Neptunus zit zijn vrouw Amphitrite. Tussen beiden blaast een liefdesgodje op een schelphoorn. Het werk verwijst allicht naar het vredesverdrag van Münster tussen Spanje en de opstandelingen in de Verenigde Republiek der Nederlanden aan het eind van de Dertigjarige Oorlog. Een plaats op de Topstukkenlijst betekent onder meer dat het werk in Vlaanderen bewaard moet blijven. Er gelden ook speciale beschermingsmaatregelen en uitvoerbeperkingen en er vallen restauratiesubsidies voor aan te vragen. Wie meer van Jordaens wil zien en weten, kan momenteel terecht in het Frans Hals Museum in Haarlem. Daar loopt de eerste Nederlandse tentoonstelling van de schilder met werken uit de collectie van de Phoebe Foundation van Fernand Huts.

'Neptunus en Amphitrite' uit 1648. © COLLECTIE RUBENSHUIS/CCO